

Faculty of Medicine in Rijeka

Curriculum 2025/2026

For course

Smrt

Study program: **Medicina (R)** (elective)
University integrated undergraduate and graduate study

Department: **Department of Ophthalmology**

Course coordinator: **prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med.**

Year of study: **1**

ECTS: **1.5**

Incentive ECTS: **0 (0.00%)**

Foreign language: **No**

Course information:

Svrha je kolegija upoznati buduće liječnike s filozofskim aspektom smrti, kao priprema za suočavanje s biološkim, psihološkim i socijalnim aspektima smrti, umiranja i patnje.

Ciljevi kolegija:

Upoznati temeljne pojmove i definicije filozofije smrti.

Osposobiti se za analizu i kritički pristup prema vrednovanju smrti i umiranja.

Poticati razvoj kritičkog mišljenja prema temeljnim egzistencijalnim problemima.

Osposobiti se za primjenu osnovnih metoda i načela filozofskog mišljenja.

Osposobiti se za transfer filozofskih spoznaja u bio-medicinske teorije i kliničku praksu.

Povezati suvremenu analitičku filozofiju smrti sa suvremenim medicinskim znanostima.

Pohađanjem nastave, aktivnim sudjelovanjem u filozofskim raspravama i izradom seminarskog rada studenti i studentice će:

Identificirati filozofiju kao temeljnu disciplinu i njen doprinos medicinskim znanostima.

Definirati i objasniti temeljne pojmove i različite definicije i shvaćanja pojma smrti i umiranja.

Objasniti i kritički prosuditi filozofske teorije koje objašnjavaju fenomen smrti.

Analizirati i kritički promišljati činjenicu smrtnosti i njen odnos prema vrijednosti života.

Objasniti i razlikovati različite teoretske pristupe vrednovanja smrti.

Usporediti i upotrijebiti različite filozofske teorijsko-metodološke pristupe smrti relevantne za područje medicine.

Objasniti, razlikovati i primijeniti specifična znanja i vještine koja proizlaze iz filozofske analize smrti.

Razviti kritičko, argumentirano mišljenje na ontološkim, epistemološkim, vrijednosnim, etičkim i bioetičkim filozofskim problemima povezanih sa smrću.

Razviti sposobnost i vještinu strukturiranja argumentacije logičkom jasnoćom i točnošću.

Kolegij obuhvaća metafizička, vrijednosna, etička i bioetička pitanja koja se problematiziraju iz tradicionalne i suvremene analitičke filozofske perspektive:

UVOD

Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine

Što je filozofija?

Filozofski pristup fenomenu smrti

Važnost smrti

Zašto misliti o smrti?

Važnost smrti u ljudskoj kulturi

Smrt i religije

Smrt u filozofiji

Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja

Što smrt čini važnom?

Što je smrt?

Pojmovni odnos smrti i života

Biološki pojam smrti

Psihološki pojam smrti

Pluralistički pojam smrti

Smrt kao odlazak (odvajanje) duše

Misterioznost smrti

Je li smrt nespoznatljiva?

Je li moguće zamisliti vlastitu smrt?

Je li smrt nemisliva?

Smrt i ništavilo

Život nakon smrti

Je li "život nakon smrti" oksimoron?

Što znači sintagma "život nakon smrti"?

Pogrešno razumijevanje "života nakon smrti"

Je li život nakon smrti moguć?

Platonovski model života nakon smrti

Logičke mogućnosti života nakon smrti

Zamjena tijela

Logički status uskrsnuća

Rekonstitucija (naših) atoma

Model "Zvezdanih staza"

Transhumanizam

Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma

Osobni identitet

Problem razdvajanja identiteta

Problem dupliciranja identiteta

Ljudska životinja

Nesreća mrtvih

Može li se mrtvima nanijeti nepravda?

Može li se mrtvima nanijeti šteta?

Želje i interesi (mrtvih) osoba

Posthumna zla i dobra

Zlo smrti – epikurejsko gledište

Je li loše umrijeti?

Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam)

Praktične posljedice epikurejskog gledišta

Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo)

Argument simetrije vremena

Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti)

Sklonost k budućnosti

Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva

Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo)

Kritika epikurejskog gledišta

Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo

Mogući životi i zlo smrti

Čija smrt je gora?

Besmrtnost

Je li loše biti smrtno biće?

Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti

Uvjeti poželjnosti besmrtnosti

Smrtnost, motivacija i narativna struktura života

Strah od smrti

Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti

Uvjeti racionalnog straha

Racionalne emocije prema smrti

Samoubojstvo: smrt kao rješenje

Smrt i autentičnost smrti

Zašto je život vrijedan življenja

Smislenost života – kriteriji i standardi

Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću

Distanzija

Eutanazija

Ortotanazija

Pravo na smrt

Asistirano samoubojstvo

Medicinska pogreška sa smrtnom posljedicom

Smrtna kazna

Vrijednost života

Bioetička pitanja o smrti

List of assigned reading:

List of optional reading:

Curriculum:

Lectures list (with titles and explanation):

P1. Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine. Važnost smrti. Što je „smrt“. Što je filozofija? / Filozofski pristup fenomenu smrti. Zašto misliti o smrti? Važnost smrti u ljudskoj kulturi / Smrt i religije / Smrt u filozofiji / Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja / Što smrt čini važnom? Pojemni odnos smrti i života / Biološki pojam smrti / Psihološki pojam smrti / Pluralistički pojam smrti / Smrt kao odlazak (odvajanje) duše.

P2. Misterioznost smrti. Logičke mogućnosti života nakon smrti. Transhumanizam. Je li smrt nepoznatljiva? / Je li moguće zamisliti vlastitu smrt? / Je li smrt nemisliva? / Smrt i ništavilo. Je li “život nakon smrti” oksimoron? / Što znači sintagma “život nakon smrti”? / Pogrešno razumijevanje “života nakon smrti” / Je li život nakon smrti moguć? / Platonovski model života nakon smrti / Zamjena tijela / Logički status uskrsnuća / Rekonstitucija (naših) atoma / Model “Zvezdanih staza”. Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma / Osobni identitet / Problem razdvajanja identiteta / Problem dupliciranja identiteta / Ljudska životinja.

P3. Nesreća mrtvih. Zlo smrti - epikurejsko gledište. Zlo smrti - epikurejski argumenti (smrt nije zlo). Može li se mrtvima nanijeti nepravda? / Može li se mrtvima nanijeti šteta? Želje i interesi (mrtvih) osoba / Posthumna zla i dobra. Je li loše umrijeti? / Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam) Praktične posljedice epikurejskog gledišta. Argument simetrije vremena / Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti) / Sklonost k budućnosti / Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva.

P4. Zlo smrti - deprivacijsko gledište (smrt kao zlo). Besmrtnost. Strah od smrti. Kritika epikurejskog gledišta / Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo / Mogući životi i zlo smrti / Čija smrt je gora? Je li loše biti smrtno biće? / Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti / Uvjeti poželjnosti besmrtnosti / Smrtnost, motivacija i narativna struktura života. Aspekti straha od smrti - čega se bojimo kada se bojimo smrti / Uvjeti racionalnog straha / Racionalne emocije prema smrti / Samoubojstvo: smrt kao rješenje / Smrt i autentičnost smrti.

P5. Vrijednost života. Metafizika smrti i praktični stavovi. Sinteza gradiva i priprema za pisani ispit. Zašto je život vrijedan življenja / Smislenost života - kriteriji i standardi / Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću. Metafizičke teorije vrijednosti smrti / Samoubojstvo / Ubojstvo / Smrtna kazna / Eutanazija / Abortus

Practicals list (with titles and explanation):

V1. Filozofija - postojanje - svijet

V2. Proces - događaj - trenutak - stanje

V3. Vjerovanje: vjerovati - sumnjati - dokazati - prihvatiti - valjanost

V4. Smrt - umiranje - nepostojanje

V5. Vrijednost smrti

V6. Zlo, subjekt, vrijeme - deprivacijski odgovori

V7. Zlo smrti i životinje

V8. Smisao života: postojanje - vrijednosti - izbor

V9. Filozofska „crna rupa“ pitanja vrijednosti smrti

V10. Strahovi

Seminars list (with titles and explanation):

S1. Racionalnost i strah od smrti

S2. Zlo smrti

S3. Biti mrtav

S4. Zašto je smrt loša?

S5. Nestajanje i nepostojanje

S6. Vrijednost smrti

S7. Korist i šteta nakon smrti

S8. U obranu samoubojstva

S9. Smrtna kazna

S10. Transhumanizam

Student obligations:

Exam (exam taking, description of the written/oral/practical part of the exam, point distribution, grading criteria):

Other notes (related to the course) important for students:

-

COURSE HOURS 2025/2026

Smrt

Lectures (Place and time or group)	Practicals (Place and time or group)	Seminars (Place and time or group)
12.03.2026		
<p>P1. Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine. Važnost smrti. Što je „smrt“. Što je filozofija? / Filozofski pristup fenomenu smrti. Zašto misliti o smrti? Važnost smrti u ljudskoj kulturi / Smrt i religije / Smrt u filozofiji / Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja / Što smrt čini važnom? Pojmovni odnos smrti i života / Biološki pojam smrti / Psihološki pojam smrti / Pluralistički pojam smrti / Smrt kao odlazak (odvajanje) duše.:</p> <ul style="list-style-type: none">• P03 - IT CLASSROOM (16:00 - 16:45) [2292] [1413]<ul style="list-style-type: none">◦ S <p>P2. Misterioznost smrti. Logičke mogućnosti života nakon smrti. Transhumanizam. Je li smrt nepoznatljiva? / Je li moguće zamisliti vlastitu smrt? / Je li smrt nemisliva? / Smrt i ništavilo. Je li “život nakon smrti” oksimoron? / Što znači sintagma “život nakon smrti”? / Pogrešno razumijevanje “života nakon smrti” / Je li život nakon smrti moguć? / Platonovski model života nakon smrti / Zamjena tijela / Logički status uskrsnuća / Rekonstrukcija (naših) atoma / Model “Zvezdanih staza”. Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma / Osobni identitet / Problem razdvajanja identiteta / Problem dupliciranja identiteta / Ljudska životinja.:</p> <ul style="list-style-type: none">• v (16:45 - 19:00) [2292] [1413]<ul style="list-style-type: none">◦ S <p>P3. Nesreća mrtvih. Zlo smrti – epikurejsko gledište. Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo). Može li se mrtvima nanijeti nepravda? / Može li se mrtvima nanijeti šteta? Želje i interesi (mrtvih) osoba / Posthumna zla i dobra. Je li loše umrijeti? / Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam) Praktične posljedice epikurejskog gledišta. Argument simetrije vremena / Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti) / Sklonost k budućnosti / Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva.:</p> <ul style="list-style-type: none">• v (16:45 - 19:00) [2292] [1413]<ul style="list-style-type: none">◦ S <p>P4. Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo). Besmrtnost. Strah od smrti. Kritika epikurejskog gledišta / Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo / Mogući životi i zlo smrti / Čija smrt je gora? Je li loše biti smrtno biće? / Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti / Uvjeti poželjnosti besmrtnosti / Smrtnost, motivacija i narativna struktura života. Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti / Uvjeti racionalnog straha / Racionalne emocije prema smrti / Samoubojstvo: smrt kao rješenje / Smrt i autentičnost smrti.:</p> <ul style="list-style-type: none">• v (16:45 - 19:00) [2292] [1413]<ul style="list-style-type: none">◦ S		
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292] . prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med. [1413]		
18.03.2026		

	<p>V1. Filozofija - postojanje - svijet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S <p>V2. Proces - događaj - trenutak - stanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S <p>V3. Vjerovanje: vjerovati - sumnjati - dokazati - prihvatiti - valjanost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S <p>V4. Smrt - umiranje - nepostojanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S 	
--	---	--

prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292] · prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med. [1413]

25.03.2026

	<p>V5. Vrijednost smrti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S <p>V6. Zlo, subjekt, vrijeme - deprivacijski odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S <p>V7. Zlo smrti i životinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S <p>V8. Smisao života: postojanje - vrijednosti - izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S 	
--	---	--

prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292]

01.04.2026

S1. Racionalnost i strah od smrti:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

S2. Zlo smrti:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

S3. Biti mrtav:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

S4. Zašto je smrt loša?:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292]

08.04.2026

S5. Nestajanje i nepostojanje:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

S6. Vrijednost smrti:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

S7. Korist i šteta nakon smrti:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

S8. U obranu samoubojstva:

- P08 (16:00 - 19:00) [2292]
 - S

prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292]

15.04.2026

<p>P5. Vrijednost života. Metafizika smrti i praktični stavovi. Sinteza gradiva i priprema za pisani ispit. Zašto je život vrijedan življenja / Smislenost života – kriteriji i standardi / Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću. Metafizičke teorije vrijednosti smrti / Samoubojstvo / Ubojstvo / Smrtna kazna / Eutanazija / Abortus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (18:15 - 19:00) [2292] [1413] <ul style="list-style-type: none"> ◦ S 	<p>V9. Filozofska „crna rupa“ pitanja vrijednosti smrti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 16:45) [2292] [1413] <ul style="list-style-type: none"> ◦ S <p>V10. Strahovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:00 - 16:45) [2292] [1413] <ul style="list-style-type: none"> ◦ S 	<p>S9. Smrtna kazna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:45 - 18:15) [2292] [1413] <ul style="list-style-type: none"> ◦ S <p>S10. Transhumanizam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P08 (16:45 - 18:15) [2292] [1413] <ul style="list-style-type: none"> ◦ S
<p>prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292] · prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med. [1413]</p>		

List of lectures, seminars and practicals:

LECTURES (TOPIC)	Number of hours	Location
<p>P1. Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine. Važnost smrti. Što je „smrt“. Što je filozofija? / Filozofski pristup fenomenu smrti. Zašto misliti o smrti? Važnost smrti u ljudskoj kulturi / Smrt i religije / Smrt u filozofiji / Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja / Što smrt čini važnom? Pojmovni odnos smrti i života / Biološki pojam smrti / Psihološki pojam smrti / Pluralistički pojam smrti / Smrt kao odlazak (odvajanje) duše.</p>	1	P03 - IT CLASSROOM
<p>P2. Misterioznost smrti. Logičke mogućnosti života nakon smrti. Transhumanizam. Je li smrt nepoznatljiva? / Je li moguće zamisliti vlastitu smrt? / Je li smrt nemisliva? / Smrt i ništavilo. Je li “život nakon smrti” oksimoron? / Što znači sintagma “život nakon smrti”? / Pogrešno razumijevanje “života nakon smrti” / Je li život nakon smrti moguć? / Platonovski model života nakon smrti / Zamjena tijela / Logički status uskrsnuća / Rekonstitucija (naših) atoma / Model “Zvezdanih staza”. Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma / Osobni identitet / Problem razdvajanja identiteta / Problem dupliciranja identiteta / Ljudska životinja.</p>	1	v
<p>P3. Nesreća mrtvih. Zlo smrti – epikurejsko gledište. Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo). Može li se mrtvima nanijeti nepravda? / Može li se mrtvima nanijeti šteta? Želje i interesi (mrtvih) osoba / Posthumna zla i dobra. Je li loše umrijeti? / Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam) Praktične posljedice epikurejskog gledišta. Argument simetrije vremena / Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti) / Sklonost k budućnosti / Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva.</p>	1	v
<p>P4. Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo). Besmrtnost. Strah od smrti. Kritika epikurejskog gledišta / Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo / Mogući životi i zlo smrti / Čija smrt je gora? Je li loše biti smrtno biće? / Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti / Uvjeti poželjnosti besmrtnosti / Smrtnost, motivacija i narativna struktura života. Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti / Uvjeti racionalnog straha / Racionalne emocije prema smrti / Samoubojstvo: smrt kao rješenje / Smrt i autentičnost smrti.</p>	1	v
<p>P5. Vrijednost života. Metafizika smrti i praktični stavovi. Sinteza gradiva i priprema za pisani ispit. Zašto je život vrijedan življenja / Smislenost života – kriteriji i standardi / Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću. Metafizičke teorije vrijednosti smrti / Samoubojstvo / Ubojstvo / Smrtna kazna / Eutanazija / Abortus</p>	1	P08

PRACTICALS (TOPIC)	Number of hours	Location
V1. Filozofija - postojanje - svijet	1	P08

V2. Proces - događaj - trenutak - stanje	1	P08
V3. Vjerovanje: vjerovati - sumnjati - dokazati - prihvatiti - valjanost	1	P08
V4. Smrt - umiranje - nepostojanje	1	P08
V5. Vrijednost smrti	1	P08
V6. Zlo, subjekt, vrijeme - deprivacijski odgovori	1	P08
V7. Zlo smrti i životinje	1	P08
V8. Smisao života: postojanje - vrijednosti - izbor	1	P08
V9. Filozofska „crna rupa" pitanja vrijednosti smrti	1	P08
V10. Strahovi	1	P08

SEMINARS (TOPIC)	Number of hours	Location
S1. Racionalnost i strah od smrti	1	P08
S2. Zlo smrti	1	P08
S3. Biti mrtav	1	P08
S4. Zašto je smrt loša?	1	P08
S5. Nestajanje i nepostojanje	1	P08
S6. Vrijednost smrti	1	P08
S7. Korist i šteta nakon smrti	1	P08
S8. U obranu samoubojstva	1	P08
S9. Smrtna kazna	1	P08
S10. Transhumanizam	1	P08

EXAM DATES (final exam):
